

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

دانشکده: دندانپزشکی

گروه: جراحی.....

طرح دوره اعضای هیئت علمی دانشکده دندانپزشکی

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نام درس.... جراحی دهان، فک و صورت (عملی ۲).

**با مراعات اصول کوریکولوم مصوب
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی**

ساختار کلی دوره

- ✚ نام درس: جراحی دهان، فک و صورت (عملی ۲)
- ✚ کد درس: ۷۷۷۷۴
- ✚ مقطع و رشته: دکتری عمومی / تخصصی دندانپزشکی، رشته
تعداد واحد: کل: ۱..... شامل نظری: عملی / کارآموزی.....
- ✚ پیش نیازها: جراحی دهان، فک و صورت عملی ۱
- ✚ هم نیازها: جراحی دهان و فک نظری ۲
- ✚ مدرس / مدرسین درس (سهم هریک به درصد): دکتر هوشیار عباسی - دکتر امیر نجفی
- ✚ محل آموزش: بخش جراحی

محتوای آموزشی بر اساس سر فصل دروس

✚ اهداف کلی و ویژه رفتاری

✚ اهداف کلی دوره:

✚ تقویت دانش پایه در مورد انواع بی حسی و کاربرد آن ها

✚ اجرای صحیح بی حسی در فک بالا

✚ اجرای صحیح بی حسی در فک پایین

✚ بهبود تسلط عملی در تزریق بی حسی

✚ انجام صحیح کشیدن دندان های تک ریشه ای بالا

✚ انجام صحیح کشیدن دندان‌های تکریشه‌ای پایین

✚ شناخت انواع نخ بخیه، سوزن و تکنیک‌های دوخت

✚ کسب مهارت عملی در بخیه‌گذاری و باز کردن بخیه

✚ شناخت فوریت‌های رایج در بخش و مطب دندانپزشکی

✚ تمرین مواجهه با سناریوهای شبیه‌سازی شده

✚ شناخت پاتوفیزیولوژی dry socket

✚ انجام درمان مناسب dry socket

✚ اجرای درمان‌های ترکیبی شامل بی‌حسی و کشیدن دندان

✚ شناسایی و اصلاح اشتباهات متداول دانشجویان

✚ مرور مهارت‌های کلیدی دوره

✚ سنجش میزان تسلط دانشجو بر مهارت‌های کلیدی

الف) دانشی: (Cognitive) در پایان این دوره، دانشجو باید بتواند:
اصول علمی تزریق بی‌حسی موضعی در فک بالا و پایین را توضیح دهد.

مراحل صحیح کشیدن دندان‌های تکریشه‌ای را شرح دهد.

ابزارها و مواد مورد استفاده در بخیه و خارج کردن بخیه را نام ببرد.

انواع فوریت‌های پزشکی شایع در بخش جراحی دهان را تشخیص دهد.

اصول برخورد اولیه با فوریت‌های پزشکی را بیان کند.

علل، علائم و روش درمان حفره خشک را توضیح دهد.

(ب) مهارتی - حرکتی: (Psychomotor) در پایان این دوره، دانشجو باید بتواند:

تزریق بی حسی موضعی در فک بالا و پایین را به صورت صحیح و ایمن انجام دهد.

دندان‌های تک‌ریشه‌ای فک بالا و پایین را با رعایت اصول جراحی خارج کند.

بخیه‌های ساده را روی مانکن و در شرایط بالینی مناسب انجام دهد.

بخیه‌ها را در زمان مناسب و با تکنیک صحیح خارج کند.

فوریت‌های پزشکی ساده (سنکوپ، واکنش آلرژیک خفیف) را به صورت اولیه مدیریت کند.

درمان حفره خشک را با شستشو، پانسمان و آموزش مراقبت‌های پس از عمل انجام دهد..

(ج) نگرشی: (Affective) در پایان این دوره، از دانشجو انتظار می‌رود:

اهمیت رعایت آسپسی و استریلیزاسیون در اعمال جراحی دهان را ارزش‌گذاری کند.

نسبت به دقت در تزریق بی حسی و پیشگیری از عوارض احتمالی تعهد نشان دهد.

در مواجهه با بیماران اضطرابی یا دردناک، رفتار حرفه‌ای و آرامش‌بخش ابراز کند.

در برخورد با فوریت‌های پزشکی در محیط کلینیک، واکنش مسئولانه نشان دهد.

اهمیت مراقبت پس از جراحی و پیگیری بیماران را درک کند.

➤ اهداف ویژه رفتاری :

هدف کلی جلسه اول: تقویت دانش پایه در مورد انواع بی حسی و کاربرد آن‌ها

اهداف ویژه رفتاری : مسیر اعصاب ماگزیلا و مندیبل را شرح دهد.

-وسایل و داروی مناسب بی حسی را آماده کند.

-دقت و ایمنی بیمار را در اولویت قرار دهد.

هدف کلی جلسه دوم: اجرای صحیح بی‌حسی در فک بالا
اهداف ویژه رفتاری: نواحی بی‌حسی اینفرالوربیتال، greater palatine و nasopalatine را بشناسد.
- تزریق بی‌حسی در فک بالا را به‌درستی انجام دهد.
- اطمینان بیمار و آرامش او را حفظ کند

هدف کلی جلسه سوم: اجرای صحیح بی‌حسی در فک پایین
اهداف ویژه رفتاری: مسیر عصب آلوئولار تحتانی و لینگوال را بداند.
- تزریق بی‌حسی مندیبولار بلاک را انجام دهد.
- خونسردی و دقت در تزریق را رعایت کند.

جلسه ۴- بهبود تسلط عملی در تزریق بی‌حسی
اهداف ویژه: تفاوت روش تزریق در بیماران مختلف را توضیح دهد.
- تزریق را به‌صورت ایمن و بدون عارضه انجام دهد.
- احساس مسئولیت در مراقبت از بیمار داشته باشد

جلسه ۵- انجام صحیح کشیدن دندان‌های تکریشه‌ای بالا
اهداف ویژه: ساختمان دندان‌های قدامی بالا را بشناسد.
- کشیدن دندان با فورسپس را بدون آسیب به بافت انجام دهد.
- آرامش بیمار را در حین عمل حفظ کند.

جلسه ۶- انجام صحیح کشیدن دندان‌های تکریشه‌ای پایین
اهداف ویژه: تفاوت‌های آناتومیکی دندان‌های قدامی پایین را بیان کند.
- با فورسپس مناسب دندان را خارج کند.
- توجه به کنترل خونریزی و پانسمان بعد از عمل داشته باشد

جلسه ۷- شناخت انواع نخ بخیه، سوزن و تکنیک‌های دوخت
اهداف ویژه انواع نخ و سوزن را از نظر جذب‌پذیری و کاربرد بشناسد.
- تکنیک گره ساده جراحی را روی مانکن اجرا کند.
- اهمیت ظرافت و استریل بودن در بخیه را درک کند.
جلسه ۸- کسب مهارت عملی در بخیه‌گذاری و باز کردن بخیه

- اهداف ویژه موارد نیاز به بخیه و زمان مناسب باز کردن را توضیح دهد.
- بخیه ساده و مداوم را روی مانکن انجام دهد.
- در برخورد با بافت‌های نرم با دقت و احترام عمل کند.

- جلسه ۹- شناخت فوریت‌های رایج در بخش و مطب دندانپزشکی
- اهداف ویژه: علائم شایع سنکوپ، شوک، واکنش آلرژیک را بیان کند.
- اقدامات اولیه مانند باز کردن راه هوایی و تزریق اپی‌نفرین را توضیح دهد.
 - آرامش، سرعت و همکاری تیمی را در شرایط اورژانس رعایت کند.

- جلسه ۱۰- تمرین مواجهه با سناریوهای شبیه‌سازی شده
- اهداف ویژه: توالی اقدامات در سنکوپ یا آنافیلاکسی را بازگو کند.
- در سناریوی تمرینی واکنش مناسب نشان دهد.
 - آمادگی ذهنی و اعتمادبه‌نفس در موقعیت اورژانس داشته باشد.

- جلسه ۱۱- شناخت پاتوفیزیولوژی dry socket
- اهداف ویژه: عوامل مؤثر در ایجاد حفره خشک را بشناسد.
- علائم بالینی آن را در بیمار تشخیص دهد.
 - اهمیت پیشگیری و آموزش به بیمار را بداند.

- جلسه ۱۲- انجام درمان مناسب dry socket
- اهداف ویژه: اصول درمانی (شست‌وشو، پانسمان، داروها) را توضیح دهد.
- پانسمان دارویی مناسب را با رعایت استریلیزاسیون انجام دهد.
 - صبر، دقت و همدلی با بیمار دردناک را نشان دهد.

- جلسه ۱۳- اجرای درمان‌های ترکیبی شامل بی‌حسی و کشیدن دندان
- اهداف ویژه: تسلسل منطقی مراحل درمان را بیان کند.
- بی‌حسی، کشیدن و پانسمان را کامل انجام دهد.
 - اعتمادبه‌نفس و دقت حرفه‌ای داشته باشد.

- جلسه ۱۴- شناسایی و اصلاح اشتباهات متداول دانشجویان
- اهداف ویژه: خطاهای شایع در تزریق و کشیدن را بشناسد.
- اشتباهات خود را با راهنمایی استاد اصلاح کند.
 - پذیرش بازخورد و تمایل به یادگیری داشته باشد.

- جلسه ۱۵- مرور مهارت‌های کلیدی دوره

- اهداف ویژه: محتوای آموزشی کل دوره را مرور کند.
- مهارت‌های اصلی (بی‌حسی، کشیدن، بخیه، پانسمان) را تمرین کند.
 - اهمیت تمرین مداوم را درک کند.

- جلسه ۱۶- سنجش میزان تسلط دانشجو بر مهارت‌های کلیدی
- اهداف ویژه: سؤالات نظری کوتاه را پاسخ دهد.
- یک درمان عملی کامل را انجام دهد.
 - رفتار حرفه‌ای و رعایت آسپسی را نشان دهد.

🎨 شرح سرفصل‌های اصلی درس: جراحی عملی ۲

عنوان جلسات	سرفصل	مدرس مسئول درس
جلسه اول	مرور اصول بی‌حسی موضعی	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه دوم	بی‌حسی در فک بالا (ماگزیلا)	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه سوم	بی‌حسی در فک پایین (مندیبیل)	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه چهارم	تقویت مهارت بی‌حسی در بیماران بالینی	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه پنجم	کشیدن دندان‌های قدامی فک بالا	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه ششم	کشیدن دندان‌های قدامی فک پایین	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه هفتم	آشنایی با اصول بخیه‌گذاری	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه هشتم	تمرین عملی بخیه و بازکردن بخیه‌ها	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه نهم	اصول برخورد با فوریت‌های پزشکی	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه دهم	تمرین عملی مدیریت فوریت‌ها	دکتر عباسی ودکتر نجفی

جلسه یازدهم	تعریف و علل ایجاد حفره خشک	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه دوازدهم	درمان عملی حفره خشک	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه سیزدهم	ترکیب مهارت‌های آموخته‌شده در درمان‌های بالینی	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه چهاردهم	مروری بر خطاهای شایع در بی‌حسی و کشیدن دندان	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه پانزدهم	مرور و جمع‌بندی کلی مباحث و تمرین نهایی	دکتر عباسی ودکتر نجفی
جلسه شانزدهم	ارزشیابی نهایی	دکتر عباسی ودکتر نجفی

✚ برنامه کاری روزانه در بخش / فانتوم: بخش جراحی

✚ حضور به موقع، پوشیدن روپوش و گان جراحی، آماده‌سازی محیط و ابزارها، ضدعفونی سطوح و

وسایل

✚ مرور بیماران روز گذشته، گزارش عوارض احتمالی، برنامه‌ریزی برای بیماران جدید

✚ استاد یا رزیدنت بیماران را معرفی می‌کند؛ گروه‌های ۲-۳ نفره تشکیل و وظایف درمانی مشخص

می‌شود

✚ اجرای عملی تزریق بی‌حسی موضعی تحت نظارت استاد؛ تمرکز بر انتخاب نوع بی‌حسی، محل

تزریق و عوارض احتمالی

✚ اجرای مرحله به مرحله: انتخاب ابزار مناسب، لوکال آنستزی، لوکاسیون و خارج‌سازی دندان با

رعایت اصول آسپسی

✚ تمرین بخیه زدن روی مانکن جراحی با نخ و سوزن مناسب، آشنایی با گره زدن صحیح، و تمرین باز

کردن بخیه ها

✚ مرور انواع فوریت ها (سنگوپ، واکنش آلرژیک، آنافیلاکسی، خونریزی)، نحوه احیای پایه

(CPR)، و استفاده از کیت اورژانس

✚ آموزش تئوری و عملی درمان: شستشو، پانسمان با داروی مناسب، آموزش مراقبت های بعد از

عمل به بیمار

✚ تحویل منظم و تمیز بخش، امضای حضور و تأیید عملکرد روزانه در دفتر کارورزی

✚ روش های تدریس و رسانه های آموزشی :

□ پانل بحث و گفت و گو (Panel Discussion)

□ سخنرانی (Lecture)

□ آموزش مبتنی بر حل مسئله (PBL) □ آموزش مبتنی بر تیم (TBL)

□ ارائه سمینار توسط دانشجو □ کار در کلینیک (Clinic)

□ آموزش بر روی فانتوم (Phantom) □ گردش علمی (Field Trip)

□ ایفای نقش (Role Play) □ استفاده از شبیه ساز (Simulator)

□ سایر موارد:

رسانه های آموزشی:

□ اسلاید (پاورپوینت) □ فیلم آموزشی □ پوستر □ ماکت □ مدل □ نمونه بیمار □ نرم افزار □ پمفلت □ جزوه □ سایر □

➤ نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

- ☐ OSCE ☐ DOPS ☐ کوئیز ☐ امتحان عملی پایان دوره/ترم ☐ امتحان کتبی/
 شفاهی میان دوره/ترم ☐ پروژه ☐ تحقیق ☐ سمینار
☐ مشارکت در کلاس/حضور و فعالیت
☐ سایر موارد :

	روش ارزشیابی	انواع ارزشیابی	درصد از نمره نهایی کل	توضیحات
۱	تکوینی	حضور منظم در بخش-ارزیابی کیفی عملکرد-مشاهده نگرش و تعامل با بیماران	۳۵ درصد	
۲	تراکمی	آزمون مهارتی با چک لیست استاد-سوالات بالینی و کتبی	۵۵ درصد	
۳	ترکیبی	بررسی پرونده و بازخورد استاد-ارایه شفاهی و مشارکت در بحث	۱۰ درصد	

➤ منابع و مراجع آموزشی

✓ منابع اصلی Peterson LJ. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery .:

✓ Fonseca RJ. Oral and Maxillofacial Surgery

✓

✓ Pederson GW. Oral Surgery

🏠 قوانین و مقررات کلاس / فانتوم / سایر :بخش جراحی.....

حضور منظم و فعال در تمامی جلسات.

رعایت اصول استریل و استفاده از وسایل حفاظتی (ماسک، دستکش، گان).

تهیه گزارش کتبی از هر عمل انجام شده (Logbook).

احترام به بیمار و رعایت حقوق او.

حفظ نظم، وقت‌شناسی و رعایت مقررات بخش جراحی.

نام و امضای مدرس: نام و امضای مدیر گروه: نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ تحویل: تاریخ ارسال: تاریخ ارسال :

ردیف	شرح مهارت	حداقل تعداد
۱	تزریق بی حسی موضعی در فک بالا و پایین (تقویت مهارت‌های کسب شده)	۵ مورد
۲	خارج کردن دندانهای قدامی فک بالا و پایین تک ریشه ای	۴ مورد
۳	آشنایی با اصول بخیه و انجام آن روی مانکن جراحی - خارج کردن بخیه ها	یک جلسه
۴	آموزش اصول برخورد با فوریت‌های پزشکی	حداقل ۱ جلسه
۵	درمان حفره خشک	در صورت وجود

